

Raadsvoorstel

Onderwerp: Verlengen Woonakkoord Zuid-Kennemerland/IJmond 2021-2025, onderdeel Bestuursakkoord

Datum collegevergadering	14 oktober 2025	Ambtenaar	J.J. Ravestijn
Zaaknummer	2043265	Telefoon	+31255567250
Portefeuillehouder(s)	S. Smeets	E-mailadres	jravestijn@velsen.nl

Voorgesteld raadsbesluit

-
1. Het regionaal Woonakkoord Zuid-Kennemerland/ IJmond 2021-2025, onderdeel Bestuursakkoord, te verlengen met 2 jaar.

Samenvatting

De gemeenten in de regio Zuid-Kennemerland/IJmond werken op het gebied van wonen intensief samen met de provincie Noord-Holland en de regionale woningcorporaties. De basis voor deze samenwerking is het Woonakkoord Zuid-Kennemerland/IJmond 2021-2025. Dit akkoord loopt op 31 december 2025 af. De portefeuillehouders Wonen hebben de wens uitgesproken om deze samenwerking voort te zetten. Daarom stelt het college voor het huidige Woonakkoord Zuid-Kennemerland/IJmond 2021-2025 met twee jaar te verlengen. Zo ontstaat er geen gat tussen het aflopen van dit akkoord en de start van het nieuwe regionale Volkshuisvestingsprogramma, dat eind 2026 gereed moet zijn en vanaf 2027 in moet gaan. De verlenging geeft voldoende tijd om dit nieuwe programma zorgvuldig uit te werken en zorgt er bovendien voor dat de regio in aanmerking blijft komen voor provinciale subsidies voor de uitvoering van het huidige Woonakkoord.

Inleiding

Het Woonakkoord Zuid-Kennemerland/IJmond 2021-2025 "Samen bouwen aan een toekomstbestendige regio" is in 2021 vastgesteld en loopt eind 2025 af. Het regionaal Woonakkoord bestaat uit twee onderdelen: het Bestuursakkoord (door de gemeenteraad vastgesteld voor 5 jaar) en de Uitvoeringsagenda (met afspraken en acties vastgesteld door het college). De regiogemeenten van Zuid-Kennemerland/ IJmond (waaronder Velsen), de provincie Noord-Holland en de regionale woningcorporaties werken aan de uitvoering.

GEMEENTE VELSEN

De provincie Noord-Holland heeft voor alle regio's in de provincie gepeild of er behoefte is aan vervolgspraken in regionaal verband. Dit bleek in de regio Zuid-Kennemerland/IJmond het geval alsook bij de andere deelregio's. Dit komt mede door de goede ervaringen met de regionale samenwerking aan de hand van de regionale woonakkoorden (met bijbehorende financiering). Voor een volgend meerjarig regionaal afsprakenkader heeft de provincie besloten, na regionaal advies, het een 'regionaal volkshuisvestingsprogramma' te gaan noemen. Deze benaming brengt de relatie met de Woondeal MRA en de verwachte aankomende wet versterking regie op de volkshuisvesting tot uitdrukking, ondanks dat deze op regionaal niveau niet verplicht is. De provincie zal, evenals nu bij het Woonakkoord, partij zijn in de regionale volkshuisvestingsprogramma's.

In het portefeuillehoudersoverleg Volkshuisvesting Zuid-Kennemerland/IJmond van 26 februari jl. hebben de portefeuillehouders de wens uitgesproken voor een vervolg op het huidige Woonakkoord 2021 – 2025. Als eerste stap is gekozen voor de verlenging van het huidige regionaal Woonakkoord totdat er een nieuw regionaal Volkshuisvestingsprogramma vastgesteld zal zijn.

De wet versterking regie volkshuisvesting is er nog niet. Het is van belang wat de uiterste datum zal zijn waarop de gemeentelijke volkshuisvestingsprogramma's vastgesteld moeten zijn, zodat ook het regionaal volkshuisvestingsprogramma, als basis voor de regionale samenwerking, dan ook uiterlijk vastgesteld is.

Halverwege de looptijd van het Woonakkoord is het regionaal Woonakkoord geëvalueerd (juni 2023). De uitkomsten zijn verwerkt in het 'Voortgangsbericht uitvoering Woonakkoord 2021-2025'. De conclusie uit de evaluatie was dat de thema's uit het Bestuursakkoord nog actueel zijn, een verlenging is daarom zonder inhoudelijke aanpassing mogelijk.

De provincie heeft inmiddels haar subsidieverordening aangepast en vastgesteld, waardoor regio's en gemeenten aanspraak kunnen (blijven) maken op de uitvoering van de huidige Woonakkoorden en het opstellen van onder andere nieuwe volkshuisvestingsprogramma's. De gelden komen vanuit de Rijksoverheid, waardoor een relatie met (de uitvoering) van de Woondeal MRA gelegd moet worden. Een aanvraag voor ondersteuning van dit proces is bij de provincie ingediend.

Beoogd doel en effect van het besluit

Door de looptijd van het huidige Woonakkoord 2021-2025, onderdeel Bestuursakkoord, met 2 jaar te verlengen, ontstaat er geen gat tussen het aflopen van het huidige Woonakkoord en het nieuw regionaal Volkshuisvestingsprogramma. Hierdoor is er voldoende tijd voor gemeenten om te werken aan een nieuw regionaal Volkshuisvestingsprogramma en kan er nog aanspraak gemaakt worden op cofinanciering van de provincie voor de uitvoering van afspraken uit het huidige Woonakkoord.

Argumenten

1. Het voorstel past binnen de goede samenwerking in Zuid-Kennemerland/IJmond op het gebied van wonen.

De afspraken van het Woonakkoord sluiten aan op het raadsprogramma Wonen en leven in Velsen. Er wordt binnen de regio Zuid-Kennemerland/IJmond goed samengewerkt aan de uitvoering van het Woonakkoord 2021-2025. Er zijn diverse resultaten behaald. Te denken valt aan

GEMEENTE VELSEN

de jaarlijks actualisering van de regionale monitor 'Wonen en zorg op de kaart' en de regionale monitor voor de ontwikkelingen in de (sociale) woningbouw. Er wordt ook gewerkt aan een nieuwe regionaal afgestemde Huisvestingsverordening. Sinds 1 juli 2023 is er één woonruimteverdeelsysteem voor sociale huurwoningen voor alle woningzoekenden in de regio. Er is onlangs een regionale woonzorgopgave Zuid-Kennemerland/IJmond opgesteld. Verder wordt er onderling veel kennis uitgewisseld en gezamenlijk onderzoek gedaan die met subsidie vanuit het provinciale woonfonds (behorend bij het Woonakkoord) mogelijk zijn gemaakt.

2. Het verlengen van het Woonakkoord, onderdeel Bestuursakkoord, zorgt ervoor dat er voldoende tijd is om aan een nieuw regionaal Volkshuisvestingsprogramma op te stellen.

Het verlengen van het Woonakkoord, onderdeel Bestuursakkoord, zorgt ervoor dat er geen gat ontstaat totdat het nieuwe regionaal Volkshuisvestingsprogramma vastgesteld is. Om de periode te dichten willen de regiogemeenten Zuid-Kennemerland/IJmond het Woonakkoord verlengen met 2 jaar. De portefeuillehouders Volkshuisvesting van de regio Zuid-Kennemerland/IJmond hebben in hun portefeuillehoudersoverleg van 26 februari jl. aangegeven graag tijdig regionale afspraken te hebben. Deze afspraken dienen als basis voor de regionale samenwerking, en in sommige gemeenten ook als basis voor het lokaal op te stellen Volkshuisvestingsprogramma.

Alternatieven

Niet verlengen van Woonakkoord, onderdeel Bestuursakkoord

Als er geen samenwerkingsagenda ligt voor de komende periode, kan er geen aanspraak gedaan worden op cofinanciering vanuit de provincie Noord-Holland. Dit zal de kosten voor Velsen verhogen op het gebied van onderzoek, monitoring, kennisuitwisseling en meer.

Risico's

1. De invoering van de wet versterking regie volkshuisvesting kan ervoor zorgen dat er mogelijk nieuwe onderwerpen verplicht worden die in strijd zijn met het huidige Woonakkoord.

Op moment van verlenging van het Woonakkoord is de wet versterking regie volkshuisvesting nog niet vastgesteld. Ook de te verwachten overgangsregeling is daarbij nog niet beschikbaar. Zover nu bekend, dient elke gemeente eind 2026 een verplicht Volkshuisvestingsprogramma (Vhp) te hebben. De regio hanteert dezelfde deadline. Dit invoering van de wet kan langer op zich laten wachten, vanwege onder andere de landelijke verkiezingen in oktober 2025. Ook de wettelijke verplichting kan later in gaan. Daarom is gekozen voor een wat ruimere verlenging met 2 jaar, tot eind 2027. Als de wet inwerking treedt en gemeenten verplicht zijn zaken uit te voeren, kan het ook zijn dat deze in strijd zijn met het huidige regionaal Woonakkoord (bijvoorbeeld bouwprogramma of afspraken over verdeling van aandachtsgroepen). Mocht dit gebeuren, dan kunnen gemeenten in de komende 2 jaar passende oplossingen met elkaar afspreken.

2. Het regionaal Volkshuisvestingsprogramma wordt opgesteld in een dynamische periode.

In het portefeuillehoudersoverleg Volkshuisvesting van 26 februari jl. hebben de huidige portefeuillehouders aangegeven om met tussenstappen te komen tot een nieuw regionaal Volkshuisvestingsprogramma. Het kan zijn dat na de verkiezingen een andere dynamiek ontstaat tussen de regiogemeenten waardoor het opstellen van een nieuw regionaal Volkshuisvestingsprogramma langer gaat duren dan nu ingeschat is. Dat hangt mede samen met een mogelijke herindeling van regio's. De verwachting is wel dat de huidige regionale samenwerking wordt

GEMEENTE VELSEN

voortgezet. Daarnaast zijn enkele regiogemeenten bezig met een lokaal Volkshuisvestingsprogramma of hebben recent een nieuwe woonvisie opgesteld. De provincie Noord-Holland start weer met een nieuw provinciaal Volkshuisvestingsprogramma als de wet versterking regio volkshuisvesting is ingegaan en is ook voornemens het regionaal Woonakkoord met 2 jaar te verlengen. De verwachting is dat de bestaande reeds in gang gezette regionale afspraken voldoende houvast bieden om een nieuw regionaal Volkshuisvestingsprogramma op te stellen, die in lijn zal zijn met de nog op te stellen provinciale Volkshuisvestingsprogramma en lokale woonvisies/ Volkshuisvestingsprogramma's.

Programma

Wonen en leven in Velsen

Kader

Het regionaal Woonakkoord, onderdeel Bestuursakkoord, is door de gemeenteraden van de regiogemeenten Zuid-Kennemerland/IJmond in 2021 vastgesteld. Het verlengen van het Woonakkoord, onderdeel Bestuursakkoord, is een bevoegdheid van de raad. Het regionaal Woonakkoord, onderdeel Uitvoeringsagenda, is door het college vastgesteld. Het voorgenomen addendum hierbij is eveneens een collegebevoegdheid. Verder zal het opstellen van de regionale agenda door het college plaats vinden. Het regionaal Volkshuisvestingsprogramma zal door de gemeenteraden van de regiogemeenten Zuid-Kennemerland/ IJmond worden vastgesteld.

Participatie en inspraak

Met behulp van het ingehuurde adviesbureau (RIGO) zijn de diverse stappen om te komen tot een nieuw regionaal Volkshuisvestingsprogramma in beeld gebracht. De verlenging van het regionaal Woonakkoord, onderdeel Bestuursakkoord, is de eerste stap. Bij de volgende stappen zal participatie van betrokken partners (waaronder woningcorporaties, zorgpartijen en ontwikkelende partijen) gaan plaatsvinden. Dit is bij het opstellen van de regionale agenda (najaar 2025) en bij het opstellen van een nieuw regionaal Volkshuisvestingsprogramma (najaar 2026).

Financiële consequenties

Door het besluit om het regionaal Woonakkoord, onderdeel Bestuursakkoord, met 2 jaar te verlengen, wordt ervoor gezorgd dat de regiogemeenten nog aanspraak kunnen maken op de provinciale (aangepaste) subsidieregeling voor de uitvoering van het huidig regionaal Woonakkoord. Ook heeft de provincie subsidie beschikbaar gesteld voor het opstellen van een nieuw regionaal Volkshuisvestingsprogramma. De regio heeft hiervoor een aanvraag voor ondersteuning door een extern bureau ingediend. Dit betekent dat de provincie 50% van de kosten betaald en de regiogemeenten de overige 50% van de kosten dienen te betalen. De kosten voor Velsen worden gedekt uit de reguliere budgetten voor Volkshuisvestingsbeleid. De kosten van dit traject zijn daar reeds meerjarig in verwerkt.

Uitvoering van besluit

Om te komen tot een nieuwe regionaal afsprakenkader worden vier fasen doorgelopen: van A t/m D. Fase A bevat dit besluit, namelijk het verlengen van het huidige Woonakkoord.

Fase B: Het regionaal Woonakkoord, Uitvoeringsagenda krijgt een addendum.

De evaluatie van 2023 gaf aan dat de thema's uit het Woonakkoord, onderdeel Bestuursakkoord nog actueel waren, net als de Uitvoeringsagenda. Op onderdelen van de Uitvoeringsagenda waren wel enkele accentverschuivingen van toepassing, zoals een verhoogde ambitie voor het aantal nieuwbouwwoningen tot 18.500 woningen t/m 2030, in lijn met de Woondeal MRA. Sindsdien heeft de regio Zuid-Kennemerland/IJmond verder gewerkt aan de uitvoering van het Woonakkoord en heeft de wereld ook niet stilgestaan. De actualisering van de Uitvoeringsagenda heeft betrekking op onder andere de volgende onderwerpen: ouderenhuisvesting (regionaal actieprogramma wonen en zorg en elementen ouderenhuisvesting met subsidie zorgkantoor (onder andere verbetering informatievoorziening en businesscase ontmoetingsruimten) en vervolgonderzoek naar woon-behoefte arbeidsmigranten. Dit addendum wordt door het college eind 2025 vastgesteld zodat het huidige Woonakkoord (Bestuursakkoord en Uitvoeringsagenda) de komende periode actueel blijft.

Fase C: Een regionale agenda wordt opgesteld.

Ondanks onduidelijkheden rondom de nieuwe wet, wordt er vooralsnog vanuit gegaan dat de (gemeentelijke) Volkshuisvestingsprogramma's eind 2026 moeten zijn vastgesteld. Maar dit kan opschuiven als de vaststelling van de wet op zich laat wachten. Voorafgaand aan de gemeentelijke verkiezingen in maart 2026 wil de regio voorbereidingen treffen voor het opstellen van een regionaal Volkshuisvestingsprogramma. Het idee is om eind 2025 een regionale agenda gereed te hebben. Na de verkiezingen kunnen de nieuwe colleges en raden de keuzes verder uitwerken en vindt besluitvorming over het regionaal Volkshuisvestingsprogramma plaats. Input voor de regionale agenda vindt plaats door inbreng van betrokken partijen. In deze agenda staan de onderwerpen waarover in de tweede helft van 2026 keuzes moeten worden gemaakt voor het nieuw regionaal Volkshuisvestingsprogramma.

Fase D: Een nieuw regionaal Volkshuisvestingsprogramma wordt opgesteld.

Op basis van de regionale agenda wordt na de verkiezingen met de nieuwe wethouders wonen, colleges en raden gewerkt aan een nieuw regionaal Volkshuisvestingsprogramma om de komende jaren met elkaar en de provincie aan de (grote) woonopgaven te werken. Hierbij zijn de regionale corporaties een belangrijke partner. Het nieuw regionaal Volkshuisvestings-programma dient eind 2026 vastgesteld te zijn door de raden, conform de planning van het huidige wetsvoorstel versterking regie volkshuisvesting voor lokale Volkshuisvestingsprogramma's. Het regionaal Volkshuisvestings-programma vormt de basis voor regionale samenwerking en zal worden afgestemd met reeds vastgestelde lokale woonvisies/ Volkshuisvestingsprogramma's.

Bijlagen - onderdeel uitmakend van het besluit

Bestuursakkoord - Woonakkoord Zuid-Kennemerland/IJmond 2021-2025

Bijlagen - bijgevoegd als achtergrondinformatie

Niet van toepassing.

GEMEENTE VELSEN

Burgemeester en wethouders van Velsen,

De secretaris,

A handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping loops and a horizontal line at the bottom.

D. Veurink

De burgemeester,

A handwritten signature in blue ink, featuring a stylized 'F' and 'C' followed by a long horizontal stroke.

F.C. Dales

